

Ansökan om medel för att motverka hemlöshet i Farsta

Bakgrund

Direkta och indirekta insatser för att motverka hemlöshet

Farsta stadsdelsförvaltning har under flera år genomfört och utvecklat olika insatser för att motverka hemlöshet. Dels direkta insatser som till exempel en särskild bogrupp som arbetar med att förhindra vräkningar och dels mer indirekta, i form av stöd och behandlingsinsatser som idag ges inom ramen för handläggning av försörjningsstöd, missbruksverksamhet, socialpsykiatri och sociala barna- och ungdomsvården vilka inkluderar olika former av boendelösningar eftersom så många av förvaltningens klienter saknar ett stadigvarande boende.

Till försörjningsstöd söker sig ett relativt stort antal personer som förutom olika försörjningshinder har problem med hemlöshet. Många bor i lösa och oreglerade bostadsförhållanden och hamnar ofta i akut bostadslöshet och vänder sig då till socialtjänsten. Vid försörjningsstöd ges akut hjälp med tak över huvudet och stöd för att söka boende på andrahandsmarknaden eller andra möjligheter som står till buds. Enheten svarar även för att bistå våldsutsatta med skyddade boenden av olika slag.

Inom missbrukarvården och socialpsykiatrin saknar många klienter bostad. Förvaltningen har byggt upp en boendetrappa som innebär att man kvalificerar sig för olika steg inom ramen för rehabiliteringen där varje steg även innebär en viss sorts boende. Det slutliga steget blir en försökslägenhet som efter ett års skötsamhet övergår till ett eget kontrakt. Dock är detta en lång väg för många och det krävs för många klienter omfattande stöd för att klara samtliga steg i denna förändringsprocess.

Boenderesurser

Förvaltningen förfogar över ett eget boende, Farstasteget, och har tillgång till relativt många försöks och träningslägenheter. I dagsläget är det 44 försökslägenheter och 53 träningslägenheter. Förvaltningen köper även olika former av boende av socialförvaltningen och SHIS.

Insatsen tränings- och försökslägenhet ställer stora krav på såväl den boende som socialarbetarna som ska ge stöd och bistånd under boendetiden. Det är idag relativt många klienter som inte klarar att bo i träningslägenhet och gå vidare till försökslägenhet! Det är även för få som får ta över 1:a handskontraktet efter att ha haft försökslägenhet under ett år.

Kvalificerat boendestöd till olika målgrupper

I allmänhet handlar det om ett kvalificerat arbete att ge ett rätt och individuellt utformat stöd för att den boende ska bli självständig och klara ett fungerande boende med allt vad detta innebär när det gäller praktisk skötsel, hushållsekonomi och övrig skötsamhet. När det gäller grupper av klienter som aldrig tidigare haft ett eget boende ställer det än högre krav på kompetens och systematiskt arbete för att ge rätt stöd som gör att fler fullföljer rehabilitering inkluderat eget boende.

En grupp hemlösa som innebär en mycket stor utmaning att stödja och hjälpa är den målgrupp som är föremål för så kallade sociala insatsgrupper (SIG) unga vuxna. Det handlar om unga vuxna som påbörjat en karriär som kriminell kombinerat med missbruk och utanförskap. I stort sett samtliga saknar egen bostad.

Dessa ungdomar har uppmärksammats särskilt av förvaltningen som driver ett projekt med medel från socialförvaltningen för att fånga upp och erbjuda rehabilitering och förändring. Bostadsfrågan är en viktig del för att få till en fungerande rehabilitering för denna grupp och förvaltningen avser att erbjuda träningslägenhet som en viktig del under rehabiliteringens senare fas. Det kräver dock ett kompetent och flexibelt boendestöd där kontroll kan kombineras med tillit till ungdomens egen kapacitet att ta ansvar.

Behov av utveckling och resurser framdeles

Således arbetar förvaltningens olika enheter i stor omfattning med att motverka hemlöshet och bostadsproblem, det rör sig såväl om direkta som indirekta insatser. Ett stort antal handläggare och socialarbetare ägnar en stor del av sin arbetstid åt hemlöshet.

Förvaltningen bedömer, med beaktande av de senaste årens ökning av klienter med osäkra boendeförhållanden som söker sig till socialtjänsten, att det är nödvändigt att utveckla arbetet för att motverka hemlöshet som komplement till andra åtgärder från samhällets sida i form av ett ökat bostadsbyggande mm.

Framförallt behövs det mer av samordning och koordinering av de olika insatserna som pågår inom förvaltningen för att motverka hemlöshet men även effektivare och rätt kalibrerade åtgärder och insatser för att så långt möjligt påbörjade boendeplaneringar och boendeträning fullföljs och utmynnar i ett eget självständigt boende för den enskilde klienten.

Utvecklingsbehov och beskrivning av projekt

Förvaltningen bedömer att arbetet mot att motverka hemlöshet behöver dels en speciell funktion i form av en hemlöshetskoordinator och dels ett samtrimmat hemlöshetsteam som med ett riktat och strukturerat arbete ska ge ett kvalificerat stöd till de klienter som har tränings och försökslägenhet.

Hemlöshetskoordinator

Förvaltningen behöver ta ett samlat grepp om hemlöshetsinsatserna som utförs vid de olika enheterna för att få till stånd ett så effektivt resursutnyttjande som möjligt. Idag saknas en överblick och den nödvändiga samordning som behövs för att förvaltningens direkta och indirekta insatser för att motverka hemlöshet ska vara optimala och samspelta.

För att detta ska bli möjligt behövs en koordinerande funktion i förvaltningen som dels mobiliserar och samordnar de resurser och insatser som finns inom de olika enheterna för att motverka hemlöshet och dels är drivande så att kompetensförsörjningen upprätthålls när det gäller hemlöshetsinsatserna samt svarar för den omvärldsbevakning som är nödvändig för att arbetet med att motverka hemlöshet ständigt förbättras och utvecklas.

Interna nätverk

Hemlöshetskoordinatorn ska vara aktiv och forma interna professionella enhetsöverskridande nätverk som på olika sätt och i varierande konstellationer, på individ och strategisk nivå, samverkar för att motverka hemlöshet. Ett nätverk ska vara fast och återkommande medan andra nätverk med olika konstellationer bildas mer tillfälligt. Dessa nätverk ska till exempel kunna bildas för att under en period arbeta runt en speciell klient för att lösa en akut bostadsproblematik och upplösas när en förändring och lösning är genomförd.

Det mer fasta nätverket ska utbyta erfarenheter kring hemlöshetsarbetet och innehålla en dialog om strategiska frågor hur det samlade hemlöshetsarbetet i förvaltningen ska utvecklas och struktureras. I dessa nätverk ska även enhetschefer ingå.

Koordinatorn ska ha mandat att sammankalla nätverken och leda dess möten.

Extern samverkan

Hemlöshetskoordinatorn ska också bygga upp samverkan med andra närliggande stadsdelsförvaltningar och deras hemlöshetsarbete. Dels genom att ta tillvara de befintliga samverkansformer mellan stadsdelarnas individ och familjeomsorger och dels genom att skapa nätverk mellan verksamheter som är direkt inriktade på att motverka hemlöshet.

Hemlöshetskoordinatorn ska även delta i de existerande nätverk och samverkansforum som finns för samarbete med hyresvärdar och andra myndigheter som är viktiga i arbetet med att motverka hemlöshet.

De lokala socialtjänsterna har även ett visst ansvar för insatser när det gäller EU-migranter i samband med avhysningar inom stadsdelsområdet. Hemlöshetskoordinatorn har ansvar för att dessa insatser mobiliseras och samordnas internt inom förvaltningen.

Hemlöshetsteam

För att effektivisera arbetet och stödet till de som bor i tränings- och försökslägenheter ska ett särskilt team bildas med syfte att ge ett kvalificerat och flexibelt stöd som gör att fler än idag klarar ett träningsboende och kan gå vidare till ett försökslägenhetsboende och därefter få ett förstahandskontrakt.

Fler och fler av de personer som får stöd och behandling inom socialtjänsten har komplexa svårigheter orsakade av olika kombinationer av missbruk, funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa. Ofta saknar de även ett fungerande boende vilket i många fall försvårar och förlänger rehabiliteringen. I de fall boendet rör sig om en tränings och försökslägenhet ställer det mycket höga krav på boendestödet som måste bestå av en välavvägd och flexibel mix av stöd, kontroll och utbildning. Rör det sig om unga vuxna, läs SIG-projektets målgrupp, blir det än viktigare att hitta rätt mix av insatser runt den boende eftersom flertalet av ungdomarna tidigare aldrig haft ett eget boende.

Istället för att ge ett traditionellt boendestöd vill förvaltningen pröva att tillgodose boendestödet i tränings och försökslägenheterna genom ett särskilt specialiserat team som kollektivt ger stöd, har en kontrollfunktion och ”utbildar” den boende i att klara av att bo i ett fungerande hushåll. Teamet skulle bestå av fyra anställda, förutom

förvaltningens bosamordnare och två boendestödjare, även en teamledare med ansvar för att dels själv utföra praktiskt boendestöd och dels ansvara för att teamet bedriver ett strukturerat och planmässigt arbete kring varje boende samt har kontakt med de boendes handläggare vid förvaltningens utredningsenheter och med förvaltningens budget och skuldrådgivare.

Följande delar skulle ingå i teamets boendestöd:

Psykosocialt stöd

Teamet ska finnas nära den boende och ge ett individuellt utformat psykosocialt stöd. Stödet ska innehålla motivationssamtal, vägledning och ett handfast bistånd i alla typer av praktiska frågor gällande boendet.

Kontroll

Teamet ska tillsammans med den boende skapa en struktur med rutiner och praktiska aktiviteter som säkrar att de förpliktelser som ingår i hyreskontraktet efterlevs av den boende. Teamet ska ha ett respektfullt förhållningssätt men vara tydliga med att det har en kontrollfunktion för att snabbt kunna reagera om det uppstår problem i boendet. Teamet ska aktivt och metodiskt ge den boende ett allt större ansvar när det gäller att sköta och vårda sin bostad.

Boskola

Gemensamt för många av de hemlösa är att de har bristande kunskaper och färdigheter när det gäller att sköta en bostad. De har även oftast en dåligt fungerande ekonomi med en trasslig skuldsituation.

Teamets insatser ska även innehålla en så kallad boskola för att utbilda den boende i hur man sköter sin bostad och har en sund livsföring i bostaden. I boskolan skulle även ingå att lära sig att sköta sin vardagsekonomi. Med hjälp av budget och skuldrådgivaren skulle den boende även få möjlighet att utreda sin skuldsituation och möjlighet till eventuell skuldsanering eller avbetalningsplan.

Såväl hemlöshetskoordinatören och hemlöshetsteamet ska organisatoriskt ingå i vuxenhetens verksamhet. Dock kommer arbetet att följas och styras av avdelningschef och individ och familjeomsorgens samtliga enhetschefer.

Förvaltningen ansöker om medel för

- 1,0 hemlöshetskoordinator
- 1,0 teamledare

Tidsplan

Projektet planeras för tidsperioden 2016-01-01 – 2017-12-31.

Kostnader

Uppgifterna nedan är de uppskattade kostnaderna för projektet under hela projektperioden, totalt 2 år.

Kostnad, tkr	2016	2017
1,0 hemlöshetskoordinator	800	800
1,0 teamledare	800	800
Övriga kostnader i form av dator, telefoni och lokalhyra	100	100
Summa	1 700	1 700

Projektets förväntade effekt

Att fler av de klienter som beviljas boende i försöks och träningslägenheter fullföljer uppgjord planering och får överta ett förstahandskontrakt. Att kostnaderna för tillfälliga boenden minskar. Att samordningen av förvaltningens hemlöshetsarbete effektiviseras och de samlade resurserna nyttjas optimalt.

Uppföljning

Ledningsgruppen med avdelningschef och enhetschefer upprättar en plan med uppföljningsbara indikatorer som kontinuerligt under projektiden. Uppföljning kommer att ske månatligen och redovisas i verksamhetsberättelsen.
